

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงสำหรับครู ผู้วิจัยสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการฝึกอบรมเรื่องการประเมินตามสภาพจริงสำหรับครู

1.1.2 เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่องการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงสำหรับครู

1.1.3 เพื่อติดตามและประเมินผลการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมเรื่องการประเมินตามสภาพจริงสำหรับครู

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการฝึกอบรมเรื่องการประเมินตามสภาพจริงสำหรับครู มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่สมัครเข้ารับการฝึกอบรมโดยผ่านความเห็นชอบของโรงเรียน

2) เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการในการฝึกอบรมเรื่องการประเมินตามสภาพจริง

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอให้ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. จังหวัดลำปาง ส่งแบบสอบถามและใบสมัครไปพร้อมกับเอกสารประชาสัมพันธ์โครงการฝึกอบรมไปยังโรงเรียนในพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. จังหวัดลำปาง มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 22 คน

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อคำถามที่มีลักษณะปลายปิดวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2.2 การพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่องการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงสำหรับครู ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกอบรม การพัฒนาครู แนวทางการประเมินตามสภาพจริง และผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการฝึกอบรมเรื่องการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง

2) กำหนดเนื้อหาสาระสำคัญที่ใช้ในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงให้เหมาะสมกับกำหนดการฝึกอบรม 3 วัน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมกลุ่มเป้าหมายแล้วเขียนเนื้อหา ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ 2 ส่วนคือ แนวคิดการประเมินตามสภาพจริง และการเขียนโครงการและรายงานการประเมินตามสภาพจริง ออกแบบกิจกรรมสำหรับฝึกปฏิบัติ สร้างเครื่องมือประเมินผลการฝึกอบรม และจัดทำตัวอย่างโครงการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงในรูปของซีดี

3) ผู้ให้ข้อมูลคุณภาพชุดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง จำนวน 3 คน

4) เครื่องมือในการวิจัยคือแบบประเมินคุณภาพของชุดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงสำหรับครู

5) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบประเมิน ไปให้กับผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน พร้อมกับชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้น และนัดหมายรับผลการประเมินคืน

6) การวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับคุณภาพชุดฝึกอบรม

1.2.3 การติดตามและประเมินผลการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมเรื่องการประเมินตามสภาพจริงสำหรับครู ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

1) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูที่เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมเรื่องการประเมินตามสภาพจริงสำหรับครู

2) เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยชุดการฝึกอบรม แบบประเมินโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงสำหรับครู และแบบประเมินผลงานของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการฝึกอบรมและให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบแบบประเมิน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงสำหรับครู ณ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. จังหวัดลำปาง ส่วนการประเมินผลงานของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินจากงานที่ครูส่งให้แก่ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการฝึกอบรมเรื่องการประเมินตามสภาพจริงสำหรับครู มีดังนี้

1) สภาพของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41 – 50 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท เคยมีประสบการณ์การวิจัย เคยมีประสบการณ์การฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน มีวัตถุประสงค์ในการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการประเมินตามสภาพจริง

2) ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประเมินตามสภาพจริง โดยภาพรวมในระดับมาก และมีปัญหาในระดับมากที่สุดทั้งการไม่สามารถสร้างเครื่องมือได้ การขาดผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการประเมิน การไม่สามารถกำหนดระดับคุณภาพได้ การไม่สามารถออกแบบงานในกลุ่มสาระที่สอน การไม่สามารถกำหนดหัวข้อที่จะประเมิน การขาดงบประมาณในการเข้ารับการฝึกอบรม การสรุปภาพที่แท้จริงของผู้เรียนไม่ได้ การไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินที่ได้รับ การไม่มีประสบการณ์ในการประเมินหรือตัวอย่าง และการขาดความรู้และความเข้าใจในการประเมินตามลำดับ

3) ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความต้องการฝึกอบรมระดับมากในเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดการประเมินตามสภาพจริง การออกแบบการประเมินตามสภาพจริง การเขียนโครงการประเมินตามสภาพจริง เครื่องมือและวิธีการประเมินตามสภาพจริง การเขียนรายงานการประเมินตามสภาพจริง และการวิเคราะห์ผลการประเมินตามสภาพจริง ในส่วนของวิธีการที่ต้องการให้ฝึกอบรม ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความต้องการในระดับมากให้มีการบรรยายประกอบการฝึกปฏิบัติในสถานที่ที่กำหนด และมีความต้องการในระดับน้อยในวิธีการฝึกอบรมวิธีอื่น

1.3.2 ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่องการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงสำหรับครูพบว่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับคุณภาพของชุดฝึกอบรมแต่ละรายการมีค่ามากกว่า 0.5

1.3.3 ผลการติดตามและประเมินผลการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมเรื่องการประเมินตามสภาพจริงสำหรับครู มีดังนี้

1) ผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการฝึกอบรมของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้ชุดการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังการฝึกอบรมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบก่อนการฝึกอบรม

2) ความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงสำหรับครู โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก โดยเฉพาะในประเด็นความเหมาะสมของหัวข้อการฝึกอบรม วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรม การต้อนรับและอำนวยความสะดวกของของเจ้าหน้าที่ ความเหมาะสมของเอกสารประกอบการฝึกอบรม เนื้อหาที่น่าสนใจสอดคล้องกับหัวข้อที่วิทยากรบรรยาย การสื่อสารในการ

บรรยายของวิทยากรครอบคลุมและครบถ้วน การสรุปเนื้อหาสำคัญของวิทยากรมีความชัดเจน และการใช้สื่อประกอบการบรรยายที่เหมาะสม

3) ความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับผลการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงสำหรับครู โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะในประเด็นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นความสำคัญของการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง การบรรยายของวิทยากรทำให้เกิดความรู้ในการประเมินตามสภาพจริง และความรู้จากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นด้านการนำไปใช้ประโยชน์ว่าเป็นโครงการที่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์พัฒนาการเรียนการสอนได้จริงสอดคล้องกับความต้องการของครู ส่วนในด้านเวลาที่ได้ในการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นว่าการดำเนินการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องระยะยาว และกระทำอย่างกว้างขวาง โดยมีการฝึกปฏิบัติ และตรวจผลงาน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ไปยังท้องถิ่นต่าง ๆ ของครู

4) ผลการฝึกอบรมจากการสะท้อนตนเองของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีความคิดเห็นเชิงบวกเกี่ยวกับการจัดการฝึกอบรมครั้งนี้ โดยได้รับความรู้จากการฝึกอบรม และส่วนมากจะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการทำงานของครู

5) ผลจากการทำรายงานการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ส่งกลับคืนมาให้ผู้วิจัยตรวจให้คะแนน พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพผลงานของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ และคุณภาพด้านการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการออกแบบวิธีการประเมิน และด้านผลงานนักเรียนอยู่ในระดับพอใช้เช่นกัน

2. อภิปรายผล

2.1 สภาพ ปัญหา และความต้องการในการฝึกอบรมเรื่องการประเมินตามสภาพจริงสำหรับครู

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินซึ่งครอบคลุมถึงการประเมินตามสภาพจริงบ้างแต่ก็ยังมีปัญหามากในทุกด้าน โดยเฉพาะการขาดความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับแนวคิดการประเมินตามสภาพจริง การออกแบบงาน การออกแบบวิธีการและเครื่องมือประเมิน และการวิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน ครูยังมีประสบการณ์ในการปฏิบัติไม่เพียงพอหรือไม่มีตัวอย่างของการประเมินตามสภาพจริง ผลการศึกษาในครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่าครูมีปัญหาและจำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการประเมินตามสภาพจริง เพื่อให้ครูมีคุณภาพในการทำงานด้านการเรียนการสอน ซึ่งสิ่งนี้ย่อมทำให้เกิดคุณค่าทั้งต่อตัวครูและผู้เรียน ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความตระหนัก เห็นความสำคัญ และต้องการฝึกอบรมทั้งด้านเนื้อหาความรู้ที่ชัดเจนของการประเมินตามสภาพจริง และต้องการวิธีการฝึกอบรมที่มีการปฏิบัติให้เสริมความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เนื่องจากการที่ครูมีความรู้และทักษะในการประเมิน

ตามสภาพจริงย่อมทำให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินตามสภาพจริงได้อย่าง สอดคล้องกับแนวทางการการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 28)

2.2 การพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่องการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงสำหรับครู

ชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นนี้พบว่าคุณภาพของชุดฝึกอบรมมีความเหมาะสม เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาชุดฝึกอบรมให้มีการแบ่งเนื้อหาออกเป็นเรื่องย่อย และในแต่ละเรื่องสามารถ นำมาเชื่อมโยงเนื้อหาเข้าด้วยกันและเป็นไปตามลำดับขั้นตอน มีการฝึกปฏิบัติทำกิจกรรมของแต่ละ เรื่องไปด้วยกันเพื่อทำให้เกิดความเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากขึ้น การที่ชุดฝึกอบรมมีเนื้อหาสาระ สอดคล้องกับความต้องการของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจึงมีลักษณะคล้ายคู่มือการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ ของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอาทิทยา โล่ห์พัฒนานนท์ (2545: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาและจัดทำคู่มือ ให้คำปรึกษาทางโภชนาการสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในชุมชนเขตเมืองโดยมีการจัด อบรมให้แก่ผู้ศึกษาคู่มือ พบว่าผู้ศึกษาคู่มือสามารถปฏิบัติได้จริง

นอกจากนี้คุณภาพของชุดฝึกอบรมเรื่องการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงสำหรับ ครูอาจเกิดจากการใช้ผู้ให้เนื้อหาที่มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องนั้นๆ มาประชุมพิจารณาคุณภาพ ร่วมกัน และได้มีการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จึงทำให้ชุดฝึกอบรมนี้สามารถพัฒนาครู ให้มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินตามสภาพจริงและสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้

2.3 การติดตามและประเมินผลการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมเรื่องการประเมินตาม สภาพจริงสำหรับครู

ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรม ทั้งนี้ อาจเนื่องจากครูมีความรู้ ความเข้าใจในการประเมินตามสภาพจริงมากขึ้น มีความสนใจในเนื้อหาสาระ ที่จัดให้ ประกอบกับการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับความต้องการ มีรูปแบบการนำเสนอและลำดับ ขั้นตอนที่น่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ คีรีบุณ จงวุฒิเวศย์ และ มาเรียม นิลพันธุ์ (2542: 14- 15) ที่กล่าวว่า คู่มือเป็นแหล่งความรู้ของผู้ของผู้ที่ศึกษาและที่สำคัญจะเป็นตัวช่วยให้มีความเข้าใจมากขึ้น สามารถ นำไปปฏิบัติได้ ซึ่งจะพิจารณาได้จากผลการสะท้อนตนเองของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ได้สะท้อนให้ เห็นว่าได้รับความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจน เกิดความตระหนักในความสำคัญของการประเมินตาม สภาพจริงมากยิ่งขึ้น เมื่อตรวจผลงานของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมพบว่าครูสามารถนำไปใช้ในการ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบวิธีการประเมิน และเกิดผลงานนักเรียนอยู่ในระดับ คุณภาพพอใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูยังไม่คุ้นเคยกับการประเมินตามสภาพจริงซึ่งต้องประเมินต่อเนื่อง เป็นระยะๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย แต่ครูจะนิยมใช้การวัดด้วยแบบทดสอบเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งครูผู้ เข้ารับการฝึกอบรมมีภาระงานประจำมาก และกิจกรรมที่มอบหมายเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลา ก่อนข้างมาก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำชุดฝึกอบรมไปใช้

3.1.1 ผู้บริหารควรนำไปใช้พัฒนาครูด้านการประเมินตามสภาพจริงให้กว้างขวางยิ่งขึ้นในทุกเขตพื้นที่การศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนให้ฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการติดตามผลต่อไป

3.1.2 ควรปรับเนื้อหาและกิจกรรมบางกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมและโอกาสที่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะสามารถปฏิบัติได้มากขึ้น

3.1.3 ครูควรศึกษาการออกแบบการประเมินตามสภาพจริงให้ชัดเจนและประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติจริงให้เกิดความชำนาญ

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริงของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความแตกต่างกันด้านสาขาวิชาที่สอน ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นที่สอน

3.2.2 ควรพัฒนาชุดฝึกอบรมในส่วนของเนื้อหาให้อยู่ในรูปของบทเรียนออนไลน์ โดยมีการใช้สื่อหลากหลายในการถ่ายทอดเนื้อหา มีการฝึกปฏิบัติ และให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

